

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 9/5/2018
Αριθμ. Πρωτ.:16/4406

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Θωράκιση της χώρας έναντι του κινδύνου της Αφρικανικής Πανώλης των Χοίρων»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 2422/8.1.2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε η Βουλευτής **κα Φ. Αραμπατζή**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στην Αφρικανική Πανώλη του Χοίρου, επισημαίνεται ότι πρόκειται για ιογενές νόσημα των κατοικίδιων και άγριων χοίρων. Επί του παρόντος, το νόσημα έχει κοινοποιηθεί στην Πολωνία, Λιθουανία, Λετονία, Εσθονία, Τσεχία, καθώς και στη Ρουμανία, κυρίως στα σύνορα με την Ουκρανία. Στις χώρες αυτές οι εστίες αφορούν κυρίως σε αγριόχοιρους και, σε μικρότερο ποσοστό, σε εκτρεφόμενα χοιρινά. Το νόσημα ενδημεί, επίσης, στη Σαρδηνία (Ιταλία). Βασικό ρόλο στην εξάπλωση του νοσήματος παίζουν οι πληθυσμοί αγριόχοιρων, οι οποίοι μετακινούνται σε μεγάλες αποστάσεις, καθώς και η ύπαρξη κροτώνων και μηχανικών φορέων.

Η Αφρικανική Πανώλη του Χοίρου είναι νόσημα υποχρεωτικής δήλωσης, το οποίο δεν έχει εμφανιστεί ποτέ στη χώρα μας. Τα μέτρα και οι ενέργειες, που εφαρμόζονται στη χώρα μας, εφόσον επιβεβαιωθεί το νόσημα, καθορίζονται από:

- Το Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.) 37/2005 (ΦΕΚ 56Α'/4-3-2005), με θέμα «*Μέτρα για την καταπολέμηση της αφρικανικής πανώλους των χοίρων και τροποποίηση του παραρτήματος Ι του Π.Δ. 138/1995 (Α 88) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2002/60/ΕΚ του Συμβουλίου*».
- Το Π.Δ. 138/1995 (ΦΕΚ 88Α'/17-5-1995), με θέμα «*Θέσπιση γενικών μέτρων καταπολέμησης ορισμένων ασθενειών των ζώων καθώς και ειδικών μέτρων για τη φουσαλιδώδη νόσο των χοίρων σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/119/ΕΟΚ του Συμβουλίου*».
- Την Υπουργική Απόφαση 260918/14-01-2009 (ΦΕΚ 75Β'/22.01.2009), «*Σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης για την καταπολέμηση της Αφρικανικής Πανώλους των Χοίρων (ΑΠΧ)*»,
- Την Απόφαση (ΕΚ) της Επιτροπής 2003/422 «*για την έγκριση διαγνωστικού εγχειριδίου για την αφρικανική πανώλη των χοίρων*».

Κατά το έτος 2016, λόγω της εμφάνισης της νόσου στη Σαρδηνία, τη Λιθουανία, την Εσθονία, τη Λετονία, την Ουκρανία και τα σύνορα της Πολωνίας, το Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) απέστειλε το υπ' αριθμ. πρωτ. 1260/50175/25-04-2016 ενημερωτικό έγγραφο προς τις Περιφερειακές Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, το οποίο είναι αναρτημένο και στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ. Στο εν λόγω έγγραφο αναφέρονται αναλυτικά η αιτιολογία, η γεωγραφική εξάπλωση, τα ευαίσθητα είδη, η μετάδοση, η ανθεκτικότητα του ιού, η κλινική εικόνα, η επιδημιολογία, οι νεκροτομικές αλλοιώσεις, η διαφορική διάγνωση, η εργαστηριακή διάγνωση, τα μέτρα πρόληψης και τα μέτρα, τα οποία λαμβάνονται σε περίπτωση υποψίας και επιβεβαίωσης του νοσήματος. Στόχος του εγγράφου ήταν η εκτενής ενημέρωση των κτηνιάτρων και των αρμόδιων Φορέων για το νόσημα και, γενικότερα, η παροχή χρήσιμων πληροφοριών σε όλους τους εμπλεκόμενους με τη χοιροτροφία.

Επιπλέον, στις 22 Δεκεμβρίου του 2017, κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της τρέχουσας επιζωοτίας στη Λιθουανία, Εσθονία, Λετονία, Πολωνία, Ουκρανία, Τσεχία και στα βόρεια σύνορα της Ρουμανίας, εστάλη το υπ' αριθμ. πρωτ. 4413/138551/22-12-2017 έγγραφο της προαναφερθείσας αρμόδιας υπηρεσίας του ΥΠΑΑΤ (Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων), σχετικό με την Αφρικανική Πανώλη του Χοίρου προς τις Περιφερειακές Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, την Κυνηγητική Συνομοσπονδία Ελλάδος, τις χοιροτροφικές οργανώσεις και το Τμήμα Διαχείρισης Άγριας Ζωής και Θήρας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σκοπός του εν λόγω εγγράφου ήταν η παρότρυνση για συνεργασία και η αύξηση της επαγρύπνησης τόσο από τους κτηνιάτρους όσο και από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (κυνηγητικές οργανώσεις, ιδιωτικοί φύλακες θήρας, δασικές υπηρεσίες, ορειβατικοί και φυσιολατρικοί σύλλογοι, Φορείς Διαχείρισης βιοτόπων, όμιλοι πεζοπορίας και σύλλογοι κτηνοτρόφων), ώστε να αποτραπεί η είσοδος του νοσήματος στην Ελλάδα, αλλά και να ενισχυθούν οι πιθανότητες έγκαιρης ανίχνευσής του, σε περίπτωση εμφάνισής του στα σύνορα της Ελλάδας. Επίσης, περιγράφηκαν τα μέτρα βιοπροφύλαξης, τα οποία πρέπει να τηρούνται.

Επίσης, πραγματοποιήθηκαν συσκέψεις σε κεντρικό επίπεδο μεταξύ της προαναφερθείσας Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων του ΥΠΑΑΤ, της Πανελλήνιας Κυνηγητικής Συνομοσπονδίας και της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σκοπός των συσκέψεων ήταν η ενημέρωση των αρμόδιων Φορέων για την εξάπλωση του νοσήματος στην Ευρώπη και τον κίνδυνο πιθανής εισόδου του στην Ελλάδα. Σε συνέχεια των ανωτέρω ενεργειών του ΥΠΑΑΤ, εκδόθηκε από το προαναφερθέν Τμήμα Διαχείρισης Άγριας Ζωής και Θήρας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας η υπ' αριθμ. πρωτ. 165140/1/08-01-2018 ενημερωτική εγκύκλιος, η οποία εστάλη στα Γραφεία Συντονιστών Διοίκησης, στις Γενικές Διευθύνσεις Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων και στις Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων του Κράτους. Η εν λόγω εγκύκλιος τονίζει την αναγκαιότητα για ενημέρωση των τοπικών εμπλεκόμενων Φορέων από τις Δασικές Υπηρεσίες, καθώς και για την άμεση συνεργασία τους με τις Τοπικές Κτηνιατρικές Αρχές σε περίπτωση υποψίας του νοσήματος.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι σκοπός των συγκεκριμένων συσκέψεων ήταν και η συλλογή πληροφοριών από τους κυνηγούς αγριόχοιρων, οι οποίοι παρατηρούν τα ζώα και τη συμπεριφορά τους συστηματικά. Η εν λόγω συλλογή πληροφοριών έχει μεγάλη σημασία για τον εντοπισμό μεταβολών (π.χ. αλλαγή στον τρόπο συμπεριφοράς των αγελάων, αυξημένος αριθμός νεκρών αγριόχοιρων, ζώα με κλινικά συμπτώματα), που υποδηλώνουν την παρουσία του νοσήματος σε μία περιοχή. Η άμεση αναφορά τέτοιων περιστατικών ή άλλων ανησυχητικών φαινομένων στους πληθυσμούς αγριόχοιρων στις αρμόδιες Κτηνιατρικές Αρχές είναι μείζονος σημασίας για την άμεση διερεύνησή τους και την έγκαιρη ανίχνευση του νοσήματος. Σημειώνεται ότι, προς το παρόν, η πλησιέστερη εστία στη χώρα μας εντοπίζεται στα σύνορα Ρουμανίας-Τσεχίας, δηλαδή, απέχει ακόμη αρκετά από τα ελληνικά σύνορα.

Σχετικά με τα μέτρα βιοπροφύλαξης, επισημαίνεται ότι σκοπός των εν λόγω μέτρων είναι να επικρατήσει η αντίληψη στη χώρα μας ότι αποτελεί μείζονος σημασίας η συνεχής επαγρύπνηση των εκτροφικών χοίρων για την ενίσχυση και την ορθή τήρηση αυστηρών μέτρων βιοπροφύλαξης στις εκμεταλλεύσεις τους, τα οποία θα πρέπει να τα εφαρμόζουν ανεξαρτήτως της εμφάνισης των διαφόρων νοσημάτων.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία, τα ζώα ζώα και τα προϊόντα ζωικής προέλευσης εισάγονται από τρίτες χώρες στην κοινότητα μόνο μέσω εγκεκριμένων Σταθμών Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (Σ.Υ.Κ.Ε.), όπου και υποβάλλονται σε κτηνιατρικούς ελέγχους στο 100% των φορτίων. Φορτία, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις εγγυήσεις και στους κοινοτικούς κανόνες, δεν επιτρέπεται να εισέλθουν στο κοινοτικό έδαφος, κατάσχονται, καταστρέφονται ή επιστρέφονται στη χώρα προέλευσής τους.

Πλέον των ανωτέρω, αναφέρεται ότι, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, μεταξύ των άλλων, ενισχύονται και οι κατάλληλες δομές υποστήριξης του αγρο-διατροφικού συστήματος και του δασικού τομέα, προκειμένου να στηριχτεί και να ενδυναμωθεί η όλη αναπτυξιακή προσπάθεια του ΥΠΑΑΤ για τον αγρο-αδιατροφικό τομέα, καθώς και να ενισχυθεί η στήριξη των Ελλήνων παραγωγών και μεταποιητών των γεωργικών προϊόντων. Οι εν λόγω δομές αφορούν:

- στην επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση αγροτών και
- στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Συγκεκριμένα:

1. Στο πλαίσιο του Μέτρου 01 «Δράσεις μετάδοσης Γνώσεων και Ενημέρωσης» του ΠΑΑ 2014-2020, υλοποιούνται προγράμματα κατάρτισης και μεταφοράς γνώσης, με στόχο την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Αναλυτικότερα, υλοποιούνται οι δράσεις κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων για νέους γεωργούς και κτηνοτρόφους ωφελούμενους του καθεστώτος ενίσχυσης των Νέων Γεωργών του ΠΑΑ, μεταξύ των οποίων και χοιροτρόφοι. Τα ανωτέρω προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης περιλαμβάνουν παρακολούθηση 150 ωρών με θεωρητικό και πρακτικό μέρος, καθώς και εκπαιδευτικές επισκέψεις και επιδείξεις νέων και καινοτόμων πρακτικών.

Το θεωρητικό μέρος της κατάρτισης περιλαμβάνει μαθήματα, όπως ενδεικτικά τα συστήματα εκτροφής, τις ζωτροφές και την ασφάλεια και υγιεινή αυτών, την αναπαραγωγή των ζώων, τις ασθένειες και τα μέτρα πρόληψης αυτών, εφαρμογή προγραμμάτων εξυγίανσης και εκρίζωσης σημαντικών λοιμωδών νοσημάτων, μαθήματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, προστασίας του περιβάλλοντος κ.λπ.

Με την ολοκλήρωση των 150 ωρών και την επιτυχή συμμετοχή στις τελικές γραπτές εξετάσεις, οι καταρτιζόμενοι λαμβάνουν Βεβαίωση παρακολούθησης του προγράμματος, η οποία αποτελεί μέρος των υποχρεώσεών τους για την καταβολή της ενίσχυσης στο πλαίσιο του καθεστώτος του Μέτρου των Νέων Γεωργών. Πάροχος της δράσης είναι ο ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ, ο οποίος, μέσω των περιφερειακών του Υπηρεσιών (ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΗΤΡΑ), ανέλαβε την υλοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης Νέων Γεωργών στο σύνολο της ελληνικής Επικράτειας.

Στο πλαίσιο, επίσης, του εν λόγω Μέτρου 01 θα ενεργοποιηθούν και τα προγράμματα κατάρτισης των δικαιούχων των Σχεδίων Βελτίωσης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του οικείου Μέτρου του ΠΑΑ.

2. Στο πλαίσιο του Μέτρου 02 «Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση», που αφορά στην ενίσχυση της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε γεωργούς (υπο-Μέτρο 2.1) και της επιμόρφωσης των συμβούλων (υπο-Μέτρο 2.3), υπάρχει ως προϋπόθεση η έναρξη και λειτουργία του Μητρώου Γεωργικών Συμβούλων. Στο

Μητρώο θα εγγράφονται οι Πιστοποιημένοι Γεωργικοί Σύμβουλοι και Φορείς Παροχής Γεωργικών Συμβουλών. Μέσω αυτού, διασφαλίζεται η κανονιστική απαίτηση για τακτικά εκπαιδευόμενο και εξειδικευμένο προσωπικό των συμβουλευτικών φορέων του υπο-Μέτρου 2.1, καθώς μόνο Πιστοποιημένοι Γεωργικοί Σύμβουλοι μπορούν να παρέχουν συμβουλές στο πλαίσιο του Μέτρου. Η επιμόρφωση και εξειδίκευσή τους ενισχύεται περαιτέρω με την ενεργοποίηση του υπο-Μέτρου 2.3.

Η λειτουργία του εν λόγω Μητρώου βασίζεται στο νέο θεσμικό πλαίσιο του Συστήματος Παροχής Συμβουλών σε Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις. Η σχετική Υπουργική Απόφαση, κατόπιν της δημόσιας διαβούλευσης, που διήρκησε από τις 3 έως τις 17/11/2017, πρόκειται πολύ σύντομα να εκδοθεί. Προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η πιστοποίηση Συμβούλων (λ.χ. κτηνίατροι, γεωπόνοι ζωικής παραγωγής) σε θεματικά πεδία, που αφορούν εκμεταλλεύσεις ζωικής παραγωγής. Μεταξύ αυτών είναι:

- Κανονιστικές απαιτήσεις της Πολλαπλής Συμμόρφωσης, οι οποίες περιλαμβάνουν θέματα υγείας των ζώων, πρόληψης ασθενειών, καλής μεταχείρισης των ζώων κ.ά.
- Συμβουλές για τη διαχείριση κινδύνου και τη θέσπιση κατάλληλων προληπτικών μέτρων για την αντιμετώπιση φυσικών και άλλων καταστροφών, καθώς και νόσων των ζώων και των φυτών.
- Συμβουλές για τη βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης, που συμβάλουν επιπλέον στην ευαισθητοποίηση γεωργών και νέων γεωργών στην πρόληψη ζωνόσων.

Το Μέτρο 02 προβλέπεται να ενεργοποιηθεί κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, κατόπιν της ενεργοποίησης του Μητρώου και της πιστοποίησης Συμβούλων, που θα στελεχώσουν τους υποψήφιους φορείς του Μέτρου.

Πέραν των ανωτέρω, αναφέρεται ότι, στο πλαίσιο του ΠΑΑ, προβλέπεται και η υλοποίηση του υπο-Μέτρου 5.2 - στήριξη για επενδύσεις για την αποκατάσταση της γεωργικής γης και του παραγωγικού δυναμικού, που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές, από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και από καταστροφικά συμβάντα. Η αποκατάσταση των ζημιών στο πλαίσιο του εν λόγω υπο-Μέτρου αφορά σε κάλυψη δαπανών της επένδυσης, με στόχο την υποβοήθηση των παραγωγών για την ανασύσταση του ζημιωθέντος κεφαλαίου (φυτικό, ζωικό, πάγιο) και στον εξοπλισμό των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων τους ή των δημόσιων υποδομών, εφόσον έχουν άμεση σχέση με το παραγωγικό δυναμικό, όπως δαπάνες για: ι) την αποκατάσταση κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων, που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές ή την αγορά νέων μηχανημάτων, ιι) την ανασύσταση φυτικού και ζωικού παραγωγικού δυναμικού, που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές ή καταστροφικά γεγονότα, με εξαίρεση την αγορά ετήσιων φυτών και ιιι) την αποκατάσταση των υποδομών για τη διατήρηση του παραγωγικού δυναμικού.

Το εγκεκριμένο ΠΑΑ 2014-2020 βρίσκεται στην ιστοσελίδα www.agrotikianaptixi.gr.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κα Φ. Αραμπατζή.